

La Convenció dels Drets de la Infància és una norma jurídica a la que s'han aollit 191 països des de la seva aprovació, el 20 de novembre de 1989, a l'assemblea de l'ONU. Espanya la va ratificar un any després i a dia d'avui només dos països d'aquest organisme no ho han fet encara. Els maltractaments infantils són una de les pitjors maneres de vulnerar aquests drets i malgrat això, és revelador que fins a 1989 no s'aconseguís una Convenció dels Drets de la Infància, 41 anys després de l'aprovació de la Declaració dels Drets Humans.

Dels diferents tipus de maltractament, l'abús sexual i sobretot l'intrafamiliar i de l'entorn de confiança del menor, és el més invisible de tots. Ho és per la gran perversitat que rau en el silenci i el secret que l'abusador imposa com regles del seu "joc". I ho és, també, perquè provoca sobretot danys psicològics i morals, no sempre físics, que el fa molt difícil de detectar. Però no oblidem que la societat els ha fet invisibles, no acceptant que és un problema social i considerant que es poden fer càlculs de probabilitat en funció de nivells socials, econòmics i/o culturals, quan en realitat aquests càlculs no serveixen perquè no existeix un perfil de abusat ni de abusador.

Els nens/es són les víctimes invisibles en qualsevol conflicte (pobresa, guerres, violència domèstica, etc.), perquè sovint minimitzem les seves capacitats de sentir i de patir. Hem de ser conscients de què la infància és el futur i que nosaltres som la seva esperança.

Per això és tan important buscar alternatives per lluitar contra l'abús sexual. La prevenció, la sensibilització i la informació són les eines amb les que comptem per fer-ho, i els professionals han d'adquirir els coneixements necessaris per poder intervenir i tractar els menors d'una manera adequada i efectiva.

És important empatitzar amb els nens/es i les seves famílies, comprendre'ls, fer una bona valoració i un bon treball en xarxa. Els professionals han de conèixer quina és la demanda i la necessitat del/la menor, que sovint no coincideix amb la consulta dels professionals i/o de les famílies.

El/la psicoterapeuta mai podrà saber com se sent i com es viu un abús o agressió sexual, però el que sí pot i ha de fer és acompanyar en el procés de reconciliació del/la pacient amb el seu passat, sense ancorar-se en allò tan terrible que ha viscut. El com i quant empatitzem, pot no

facilitar el procés o fins i tot entorpir-lo; el que el professional pugui tenir com a prioritari per a la teràpia, pot no ser-ho per al menor. Hem d'escoltar, respectar el seu ritme i acompanyar-los en l'aprenentatge de noves eines i en la integració del que han viscut.

Potser no aconseguirem aturar totes les agressions sexuals, però el que sí podrem fer és evitar la revictimització, entesa com a l'experiència de més d'un esdeveniment traumàtic posterior a l'abús sexual, amb efectes acumulatius a llarg termini.

En un estudi retrospectiu (GIDYCH, COBLE, LATHAM i LAYMAN 1993), van deduir que una història d'abús sexual infantil augmentava el risc de patir revictimització adulta. Les agressions físiques i sexuals semblen tenir un efecte acumulatiu i augmentar de manera significativa la simptomatologia psicopedagògica, principalment posttraumàtica, present en les víctimes (BANYARD, WILLIAMS I SIEGEL 2001 – FOLLETTE, POLUSNY, BECHTLE I NAUGLE 1996). Així, suggerien, un trauma no resolt, pot formar part del procés que incrementa el risc de revictimització.

Finalment, és molt necessari l'abordatge des d'un punt de vista holístic de la violència, és a dir, tractar-la des del seu conjunt i en estreta col·laboració amb les institucions, entitats i sobretot amb aquells centres en què es treballi amb col·lectius en exclusió social. L'abús sexual infantil s'ha de tenir en compte com a possible antecedent en altres problemàtiques amb components de violència masclista o conductes autodestructives, (anorèxia, drogues). Atès que s'ha demostrat que aquest fet pot derivar en altres experiències de violència al llarg de la vida, defensem amb urgència la implementació de polítiques valentes de prevenció de l'abús sexual infantil en tots els àmbits.

Jornades com aquesta i material com els que avui es presenten, són una font molt important de formació i prevenció que s'ha d'aprofitar i aplicar en l'exercici de les funcions professionals.

Barcelona, Octubre 2012

FUNDACIÓ
**VICKI
BERNADET**



Pl. Urquinaona 4, ppal 1ª 08010 Barcelona | t. 93 318 97 69 . f 93 301 54 44 | www.bernadet.org